

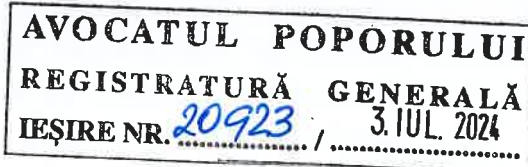
ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului dr. Dan Halchin,
Chestor de poliție penitenciară,
Director general,
Administrația Națională a Penitenciarelor

RECOMANDAREA

nr. 114 din 3 iulie 2024

privind respectarea art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv a art. 34 din Constituția României privind dreptul la ocrotirea sănătății, precum și a dispozițiilor art. 71 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, privind dreptul la asistență medicală, tratament și îngrijiri

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a unei anchete efectuate în Penitenciarul Giurgiu de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, ocazie cu care a rezultat faptul că, unitatea penitenciară mai sus menționată se confruntă cu o puternică lipsă de personal, aceasta manifestându-se cu precădere, atât la nivelul educatorilor (în prezent sunt 5 educatori la un număr de 1423 de deținuți), cât și la nivelul personalului medical (în penitenciar există un singur medic - de familie, cu contract de prestări servicii, pe durată determinată, un medic psihiatru - detașat, și un stomatolog). În plus, penitenciarul urmează să rămână și fără preot, acesta anunțând conducerea penitenciarului că intenționează să plece.

În acest context, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituție și art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, am solicitat Ministerului Justiției să ne comunice următoarele:

- dacă situația lipsei de personal existentă la Penitenciarul Giurgiu este cunoscută la nivelul ministerului;
- măsurile care sunt avute în vedere pentru remedierea situației create la nivelul unității penitenciare mai sus menționate, în sensul ocupării posturilor vacante, precum și pentru adaptarea schemei de personal în raport cu nivelul actual de activitate.

Ulterior acestui demers, deși ne-am adresat Ministerului Justiției, prin adresa nr. 36595/ANP/21.06.2024, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a informat că solicitarea noastră a fost redirecționată către această instituție.

Urmare a acestui fapt, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a transmis:

1. În ceea ce privește situația posturilor de ofițer (educație) din cadrul acestei unități, facem precizarea că în statul de organizare al Penitenciarului Giurgiu sunt prevăzute 15 astfel de posturi, fiind încadrate 8 dintre acestea.

Cu privire la numărul posturilor de ofițer (educație) prevăzute în statul de organizare, facem precizarea că, la nivelul poliției penitenciare, prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 348/2016, cu modificările și completările ulterioare, au fost aprobate standardele depersonal pe domenii de activitate, pentru fiecare profil în parte și prin raportare la capacitatea de cazare a fiecărei unități. În temeiul deciziei menționată anterior, unitățile penitenciare care înregistrează un deficit de posturi într-un domeniu de activitate, pot realiza o analiză a posturilor prevăzute în statul de organizare și pot solicita Administrației Naționale a Penitenciarelor modificarea sau suplimentarea acestuia, cu încadrarea în standardele de personal amintite mai sus. Ulterior, Administrația Națională a Penitenciarelor, în urma avizelor acordate de structurile de specialitate implicate, analizează propunerile unităților, iar în cazul în care aceasta este oportună, supune spre aprobare Ministerului Justiției modificarea statului de organizare în cauză.

Pe de altă parte, menționăm că, ocuparea, prin concurs, a posturilor de ofițer (educație), nu este posibilă în acest moment, întrucât există limitări impuse de cadrul legislativ incident, reprezentat de art. VII din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „(1) în anul 2024 se suspendă ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante sau temporar vacante, cu excepția posturilor unice.

2. În situația vacantării postului de preot, unitatea penitenciară are posibilitatea de a transmite Administrației Naționale a Penitenciarelor o propunere de scoatere la concurs, acesta fiind post unic, pentru care este posibilă ocuparea prin concurs, raportat la prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 115/2023.

3. În ceea ce privește situația posturilor de medic, facem precizarea că Administrația Națională a Penitenciarelor depune constant eforturi de încadrare a personalului din sectorul medical. În acest sens, au fost scoase la concurs, în anul 2023, 309 posturi de medic și 134 posturi de asistent medical, diverse specialități, din întreg sistemul administrației penitenciare, inclusiv din cadrul Penitenciarului Giurgiu. În altă ordine de idei, poliția penitenciară întâmpină dificultăți de ocupare a posturilor de medic. Cauzele de neocupare a acestor posturi sunt comune cu cele ale sistemului public de sănătate, în sensul inexistenței specialiștilor în domeniu, aspect care se răsfrânge și asupra poliției penitenciare. În vederea acordării asistenței medicale de specialitate, Administrația Națională a Penitenciarelor, prin direcția de specialitate de profil, a organizat săptămânal misiuni, începând cu luna octombrie 2023, prin implicarea și participarea liberă a unui medic specialist psihiatru, angajat în cadrul aparatului central, pentru a evalua situația pacienților cu afecțiuni psihiatrice, ce necesită tratament, cu scopul monitorizării și identificării situațiilor ce pot vulnerabiliza acordarea asistenței medicale în cadrul Penitenciarului Giurgiu.

Totodată, au fost inițiate demersurile necesare în scopul identificării unui medic specialist psihiatru, pentru a fi detașat la Penitenciarul Giurgiu, astfel încât monitorizarea medicală de specialitate să fie asigurată continuu, aspect finalizat prin detașarea unei persoane, cu data de 18.03.2024.

În concluzie, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor este cunoscută situația încadrării personalului din cadrul Penitenciarului Giurgiu, astfel încât este susținut orice demers de ocupare a posturilor vacante (concurs, mutare, detașare), cu încadrarea în limitele cadrului legislativ incident.

Având în vedere informațiile primite din partea Administrației Naționale a Penitenciarelor opinăm următoarele:

Numărul extrem de mic de educatori (doar cinci) care își desfășoară activitatea la nivelul Penitenciarului Giurgiu (raportat la un număr de 1423 de deținuți - număr valabil la data efectuării anchetei) îngreunează în mod evident realizarea unuia din obiectivele executării pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate și anume formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării în societate a deținuților sau persoanelor internate, prevăzute de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

De asemenea, existența la nivelul penitenciarului a unui singur medic de familie, cu contract de prestări servicii, pe durată determinată, un medic psihiatru - detașat, și un stomatolog, fac aproape imposibilă asigurarea dreptului asistență medicală, prevăzut de art. 71 din actul normativ mai sus menționat. Precizăm că, potrivit dispozițiilor legale anterior menționate, *dreptul la asistență medicală include intervenția medicală, asistența medicală primară, asistența medicală de urgență și asistența medicală de specialitate. Dreptul la îngrijiri include atât îngrijirile de sănătate, cât și îngrijirile terminale.*

Eforturile depuse de Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea ocupării posturilor vacante existente la nivelul Penitenciarului Giurgiu și de organizare săptămânală a unor misiuni, începând cu luna octombrie 2023, prin implicarea și participarea liberă a unui medic specialist psihiatru, angajat în cadrul aparatului central, pentru a evalua situația pacienților cu afecțiuni psihiatrice, ce necesită tratament, cu scopul monitorizării și identificării situațiilor ce pot vulnerabiliza acordarea asistenței medicale în cadrul Penitenciarului Giurgiu, nu pot asigura în mod corespunzător respectarea art. 22 și art. 34 din Constituția României, privind dreptul la viață și la libertate fizică și psihică, respectiv dreptul la ocrotirea sănătății.

În acest context, considerăm că se impune ca Administrația Națională a Penitenciarelor să procedeze de îndată la identificarea unor modalități eficiente și rapide de îmbunătățire a situației privind posturile vacante din cadrul Penitenciarului Giurgiu, precum și suplimentarea acestora (având în vedere faptul că, în opinia noastră, un medic psihiatru la un număr de aproximativ 1423 de deținuți, câți figurau la data anchetei în unitatea penitenciară, este total insuficient pentru asigurarea unui act medical de calitate).

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că una din posibilitățile de soluționare a situației posturilor vacante existente la nivelul Penitenciarului Giurgiu este reprezentată și de prevederile art. VII din Ordonanța de urgență 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1139 din 15.12.2023, potrivit căroră,

prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazuri temeinic justificate, prin memorandum aprobat în ședința Guvernului se poate aproba organizarea de concursuri sau examene pentru ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante din instituțiile și autoritățile publice prevăzute la alin. (1) lit. a), cu justificarea necesității și cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate cu această destinație în buget (...)

Precizăm că, potrivit art. VII alin. (1) lit. a) din actul normativ mai sus menționat, *în anul 2024 se suspendă ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante sau temporar vacante, cu excepția posturilor unice din instituțiile și autoritățile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare (instituții publice - denumire generică ce include Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea/coordonarea acestora, finanțate din bugetele prevăzute la art. 1 alin. 2);*

În acest context,

prin prisma dispozițiilor:

- art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, potrivit căroră, *dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate;*
- art. 34 din Constituția României privind dreptul la ocrotirea sănătății, potrivit căroră, *dreptul la ocrotirea sănătății este garantat;*
- art. 6 alin. (1) pct. 1 din Hotărârea 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 849 din 26.10.2016, potrivit căroră, *în realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, Administrația Națională a Penitenciarelor organizează, coordonează, evaluează, controlează și îndrumă activitățile referitoare la modul de executare a pedepselor și măsurilor privative de libertate în unitățile din subordinea sa, pronunțate de instanțele judecătorești, în conformitate cu legislația în vigoare;*

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. În vederea respectării dispozițiilor art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv a art. 34 din Constituția României privind dreptul la ocrotirea sănătății, precum și a dispozițiilor art. 71 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, privind dreptul la asistență medicală, tratament și îngrijiri al persoanelor condamnate, **Administrația Națională a Penitenciarelor** va proceda la identificarea unor modalități eficiente și rapide de ocupare a posturilor vacante de medici și asistenți medicali din cadrul Penitenciarului Giurgiu, precum și la analiza posibilității de suplimentare a acestora în cazurile în care schema de personal, raportată la numărul persoanelor private de libertate, este subdimensionată.

În acest sens, **Administrația Națională a Penitenciarelor** va analiza posibilitatea de utilizare în cauză a dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1139 din 15.12.2023, potrivit căroră, prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazuri temeinic justificate, prin memorandum aprobat în ședința Guvernului se poate aproba organizarea de concursuri sau examene pentru ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante din instituțiile și autoritățile publice prevăzute la alin. (1) lit. a), cu justificarea necesității și cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate cu această destinație în buget (...)

2. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și măsurile care au fost dispuse.

Avocatul Poporului,